

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Ралица Янкова Илкова Петкова, Софийски университет „Свети Климент Охридски“, доцент по област на висшето образование: „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление „3.6 Право“, научна специалност „Наказателно право“, върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент, по професионално направление 3.6. Право, обявен в Държавен вестник, брой 83 от 2019 г., с кандидат гл. ас. д-р Ралица Светлозарова Костадинова.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

От справката самооценка на кандидата и доказателства към нея е видно, че гл. ас. д-р Ралица Светлозарова Костадинова е изпълнила със своята дейност минималните национални изисквания, както и задължителните условия на Нов български университет за заемане на академичната длъжност доцент. Общо кандидатът набира 1 330 точки, което надминава минималните изискванията (570 т.), особено в определени категории показатели като група Г, Е, Ж, З и И.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

За участието си в конкурса, гл. ас. д-р Ралица Костадинова представя цялостно монографично изследване – „Условното осъждане по българското наказателно право“, София: Издателство на НБУ. ISBN 978-619-233-068-2, 280 страници, студия на тема „Formation of Bulgarian Criminal Law in the Post-Ottoman Liberation Period. In: Konflikt und Koexistenz. Die Rechtsordnungen Südosteuropas im 19. und 20. Jahrhundert. Bd. 1: Rumänien, Bulgarien, Griechenland. Edited by Michael Stolleis in cooperation with Gerd Bender and Jani Kirov. Frankfurt am Main: Klostermann 2015. X, 935 p, pp. 755-795. ISBN 978-3-465-04246-4“, както и 26 научни статии и доклади.

Монографичният труд представлява безспорен принос в наказателноправната теория. Убедено може да се твърди, че кандидатът е концентрирал научните си търсения в научна област – условното осъждане, която до момента не е била предмет на цялостен и задълбочен научни анализ, но същевременно е с голямо практическо значение, особено за правораздавателните органи. Оттук и изводът, че изследването е особено актуално и би могло да допринесе съществено за развитието на законодателството – и то не само наказателното, и за правоприлагането.

Изследването се характеризира с изключителна научна задълбоченост, критичност, аналитичност и прецизност. В изложението е направен цялостен анализ на правната уредба на условното осъждане. Въпросите, които уредбата на института по действащия закон поставя, са изследвани с изключителна задълбоченост и прецизност. Кандидатът демонстрира познаване на наказателноправната теория в дълбочина, което ѝ позволява да прави убедителни анализи и логично издържани и обосновани изводи. Значим е и приносът на кандидата при разграничението на института на условното осъждане от други сходни правни институти на освобождаване от изтърпяване на наложено наказание.

Ценен принос представлява изследването на уредбата на сходни институти в други законодателства. Кандидатът е положил изключително усърдие в тази насока, като на практика е направил сравнителноправен преглед на уредбата на института не само в държави – членки на ЕС, но и в много други страни. Изследването в тази насока е много задълбочено, пунктуално и дава възможност за извеждане на добри практики в насока усъвършенстване на българския наказателен закон.

От особено значение за правоприлагането е критичният анализ на съдебната практика по приложението на института, както и направените предложения *de lege ferenda*, които заслужават сериозно внимание. Голяма част от направените предложения *de lege ferenda* могат да бъдат споделени в своята същност, като възприемането им от законодателя би довело до усъвършенстване на уредбата на института и прецизиране на предпоставките за приложението му.

От изключително значение за правоприлагането е и изследването в областта на трансфера на пробационните мерки по време на условно осъждане в ЕС. Това е първо изследване в областта, поради което и приносният му характер е безспорен. В тази му част монографичното изследване дори надхвърля нужното за преценка на качествата на кандидата в областта на научния анализ и познаването на наказателноправната проблематика; на практика тази глава от изложението би могла да представлява самостоятелно изследване в областта на съответната проблематика. В този смисъл кандидатът си е поставил изключително амбициозна задача, която е изпълнил с добросъвестност и старание.

Работата се чете леко, стилът и правният изказ на кандидата са на висота. Изследването се характеризира с много добра систематика и обоснованост на авторските тези. Изданието е с общ обем от 280 страници; справката за литературните източници съдържа 205 заглавия; бележките под линия са общо 603 на брой; цитиранията са коректни; посочени са релевантните нормативни актове и съдебна практика. Направени са и две предложения *de lege ferenda*.

Силно положително следва да се оценят и представените за участие в конкурса студия, научни статии и научни доклади на кандидата. Видно е, че кандидатът демонстрира изключително задълбочена подготовка и умения за научен анализ в различни аспекти на наказателното право и правоприлагане. В тази връзка заслужава да се отбележи ценния принос при изследване в областта на наказателноправната защита от корупцията.

От авторска справка на цитиранията е видно, че кандидатът има достатъчен брой цитирания, както в монографии и колективни томове с научно рецензиране (15 цитирания), така и в нереферирани списания с научно рецензиране (11 цитирания).

III. Учебна и преподавателска дейност

Д-р Ралица Костадинова изпълнява всички критерии на Нов български университет за преподавателска натовареност, по всички показатели. Нейната преподавателска дейност започва през 2001 г. в Нов български университет, след спечелен конкурс за асистент по научна специалност „Наказателно право“. Преминава постепенно през академичните длъжности старши и главен асистент. Води аудиторни и извънаудиторни курсове в магистърска програма „Право“ и други програми в НБУ. След придобиване на образователна и научна степен доктор по наказателно право през октомври 2011 г. участва активно в усъвършенстване на програмите, като предлага и разработва нови курсове в

департамент „Право“ и департамент „Национална и международна сигурност“ на НБУ в областта на правото и противодействието на престъпността. През 2015 година въвежда в НБУ курсът „Наказателно право на Европейския съюз“, който се преподава и понатоящем като избираема дисциплина на студентите от 10-ти семестър на обучение в магистърска програма Право.

През атестирания период, гл. ас. д-р Р. Костадинова разработва и преподава следните курсове: LAWN705 Упражнения по наказателно право, развито обучение в Мудъл от 2008/2009 уч. г. до сега; LAWN 812 Самостоятелна работа по наказателно право, от 2008/2009 уч.г. до сега; LAWN 002 Наказателно право на ЕС - от 2015/2016 уч.г. до сега;LAWQ200 Практикум по наказателноправни науки, от 2017/2018 г. до сега;CRIM 104 Избрани проблеми на наказателното право и наказателния процес – магистърска програма MSNCRI01-Криминология и политики за превенция на престъпността, 2016/2017 уч.г., есенен семестър; CRIM 106 Пенитенциарно право- магистърска програма MSNCRI01-Криминология и политики за превенция на престъпността, 2016/2017 уч.г., есенен семестър; CRIM 154 Самостоятелна работа по Избрани проблеми на наказателното право и наказателния процес - магистърска програма MSNCRI01-Криминология и политики за превенция на престъпността, учебна 2016/2017, есенен семестър; CRIM 156 Самостоятелна работа по Пенитенциарно право - MSNCRI01-Криминология и политики за превенция на престъпността,2016/2017 уч.г.; CRIM 357 Наказателноправния институт пробация – актуални нормативни и практически проблеми, 2017/2018 уч.г.; SECB024 Наказателно право и наказателен процес, NSEC01-Гражданска и корпоративна сигурност, от 2018/2019 уч. г.до сега;ООК 225 Право, Факултет базово образование, курс за знания, от 2016/2017 уч. г. до сега;RESB 825 Наказателноправни аспекти на борбата с корупцията, програма NRES01-Обществен ред и местно самоуправление, 2015/2016 уч. г. пролетен семестър; RESB 811 Наказателноправна защита от корупцията, 2015/2016 уч. г. пролетен семестър; RESB 851 Самостоятелна работа по Наказателноправна защита от корупцията, 2015/2016 уч. г. пролетен семестър;

През периода 2013-2019 г. Р. Костадинова е постигнала развито ниво в електронния обучителен модул „Мудъл“. Всички курсове на Р. Костадинова са обезпечени с учебни материали посредством платформата Moodle НБУ. За всеки курс има качен презентационен материал с подробно съдържание, линкове, допълнителни материали, съобразени с изискванията на НБУ. Над 7500 страници. Учебното помагало „Наказателно право в схеми и определения“, Четвърто преработено издание, София, Сиела, 2017. ISBN 978-954-28-2472-5 е налично в Центъра за книгата, НБУ за целите на обучителния процес в НБУ по наказателно право. Други авторски публикации (над 30 на брой) са също на разположение на студентите в курсовете на НБУ, достъпни Научния електронен архив на НБУ

Р. Костадинова е била организатор и участник в събития за студенти, рецензент на студенски доклади, както и ръководител на кръжок по наказателно право.

Р. Костадинова е представила доказателства за осигурени практики и стажове: даване на препоръки на студенти на НБУ във връзка с техни стажове, кандидатстване за работа или обучение в страната или чужбина; препоръки, давани от Р. Костадинова за участие в конкурси за магистрати на студенти на НБУ.

По данни на Центъра за качество и оценяване средната оценка на д-р Костадинова за последните 10 семестъра е Много добър (4.55) при максимална 5.00. Получила е грамота „Любим преподавател“ на Випуск 2013 г., програма Право (06.07.2013 г., подписана от проф. д-р Благой Видин, ръководител на Департамент Право).

IV. Административна и обществена дейност

Кандидатът гл. ас. д-р Р. Костадинова е осъществявала административна дейност в НБУ като Директор на програма „Право“ през период от 10 години (1.10.2004 -1.10.2013 г.) Била е член на Комисия по акредитация към Магистърски факултет през период от 5 години (2010 – 2015 г.) и член Библиотечен съвет на НБУ през период от 5 години (2011 – 2016 г.).

Развива и изключително сериозна обществена активност: член е на Българската асоциация по криминология (БАК) от 2013 до сега; главен редактор на Юридическо списание на Нов български университет (Law Journal of NBU) - от 2018 г.-до сега; създател и член на редакционната колегия на Юридическо списание на НБУ (Law Journal of NBU) - от 2005 г. до сега; секретар на научното списание „Правен преглед“ – от 2003-2005 г.; член на редакционната колегия на „Studies in the field of law and politics. Miscellanies“, издание на Факултета по право, администрация и икономика на Kujawy and Pomorze University in Bydgoszcz - от 2017г. до сега; член на жури в Национално състезание по решаване на казус (наказателно право), организиран от ЕЛСА България, 2012 г.; преподавател в Националния институт на правосъдието по тема „Транспортни престъпления“ през 2012 г. и 2014 г.; научен ръководител на законодателно проучване на тема „Добри европейски практики за въздействие върху агресивното поведение по пътищата“, Народно събрание, 2016 г.

V. Лични впечатления от кандидата

Познавам кандидатът гл. ас. д-р Р. Костадинова от повече от 15 години. Впечатленията ми са, че е изключително всеотдаен преподавател, изключително ценен от колегите си, уважаван и обичан от студентите си. Кандидатът има впечатляващ преподавателски стаж. Изключително активна е в работата със студентите, като се стреми да им предостави не само научно знание, но и практически познания, които да са им полезни в работата им в различни сфери на правото. Трудовете ѝ се отличават със широта и задълбоченост на научните търсения, прецизност и добросъвестност на научния анализ, ценни научни и научно – практически приноси.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Анализираните научни трудове се характеризира с безспорни приносни моменти, но следва да бъдат направени и някои критични бележки. В тази връзка следва да се отбележи, че изложението би спечелило значително, ако бе предхождано от обща характеристика на освобождаване на изтърпяване на наложено наказание. Не може да се сподели, чисто терминологично, разбирането на автора, че условното осъждане е способ за осъществяване на наказателна отговорност. Направените критични бележки, обаче, не влияят на общата положителна оценка на научната продукция на кандидата. Научната работа на кандидата недвусмислено сочи, че Р. Костадинова се отличава със способност да изследва всестранно и задълбочено наказателноправна проблематика; има богати теоретични познания в областта на наказателното право; демонстрира, че може да работи с големи масиви от информация, от които е способна да формулира релевантни научни изводи.

В заключение правя извод, че цялостната оценка на преподавателската дейност и научна работа на кандидата за академичната длъжност „доцент“ по наказателно право гл. ас. д-р Ралица Светлозарова Костадинова отговарят на изискванията на чл. 24, ал. 1 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, поради което давам положителна оценка на академичната дейност на кандидата и считам, че уважаемото научно жури може да предложи на Академичния съвет гл. ас. д-р Ралица Светлозарова Костадинова да бъде избрана да заеме академичната длъжност „доцент“ по професионално направление „3.6 Право“, специалност „Наказателно право“ в НБУ.

Дата: 24.02.2020 г.

Подпис